

Jeg synes, at den aftale, der blev indgået den 10. juni, var en meget fornuftig og klog aftale, som også har medvirket til at få normaliseret forholdet en del imellem Færøerne og Danmark.

Men i takt med at man måske har fået forholdene normaliseret imellem Færøerne og Danmark, må man nok sige, at forholdene mellem landsstyreparterne og oppositionen i Lagtinget i dag er mere unormale, end de ellers plejer at være. Man har lidt svært ved at forstå, at man ikke kan forstå den skepsis, som oppositionen i Lagtinget viser i spørgsmålet omkring suveræniteten, og specielt den skepsis, som vi viser omkring den økonomiske side af suverænitetsspørgsmålet.

Jeg mener, at det er meget fornuftigt af landsstyret at have fået fastlagt bloktilskuddet for hele deres regeringsperiode. Og så har vi i hvert fald fået en tredjedel af finanslovens indtægter fastlagt.

Der findes mange interessante økonomiske teorier omkring bloktilskuddets påvirkning på de færøske samfundsforhold og samfundsøkonomi. Alt dette er nøje gennemgået og analyseret i en redegørelse fra Det Færøske Økonomiske Råd og Den Færøske Landsbank, som i dansk oversættelse hedder »Pengestrømmen imellem Færøerne og Danmark«.

Men i kølvandet på suverænitetsspørgsmålet har flere økonomer udtalt sig om, hvordan dette bloktilskud på længere sigt kan afvikles. Nogle mener, at da vi jo har et overskud på vores betalingsbalance, som ligger på samme størrelse som bloktilskuddet, så kan man vel undvære bloktilskuddet, med den følge, at overskuddet på betalingsbalancen vil forsvinde. Andre måske mere realistiske økonomer siger, at skal man bevare den disponible bruttonationale indtægt, så skal produktionen på Færøerne forøges med ca. 2,5 mia. kr. i forhold til i dag.

Kort sagt må man alligevel konstatere, at man har svært ved at få øje på de politiske intentioner i landsstyrets suverænitetsspørgsmål i henhold til det lovforslag, der er til behandling i dag.

Jeg vil afslutningsvis sige, at det måske mest fornuftige, som landsstyret har foretaget sig med hensyn til suverænitetsspørgsmål, er, at det har fået fastlagt bloktilskuddet for hele regeringsperioden. Så jeg vil fuldt ud tilslutte mig forslaget.

Óli Breckmann (KF):

Hr. formand. Forslaget på 933 mio. i årligt statstilskud til Færøerne de næste tre år bliver ifølge landsstyrets plan det sidste af sin slags. Det afløses helst af en ny aftale mellem regeringen og landsstyret om færøsk selvstyre og en statsstøtte, der nedtrappes over en nærmere årrække, i takt med at Færøernes landskasse kan fylde gabet. Men det er fremtiden.

Dette forslag repræsenterer ca. 0,25 promille. Det er en kvart procent af Folketingets finanslov for næste år. Færøernes befolkning udgør ca. 1 pct. af rigets samlede befolkning, så statskassen bevilliger ca. fire gange så mange penge pr. hver af rigets øvrige beboere, som den bevilliger til de færøske. Det må være en trøst for dem, der er misfornøjet med, at Danmark overhovedet yder denne støtte til Færøerne.

Og lad mig så gentage: Disse penge forsvinder ikke ned i et hul i Nordatlanten, men er med til at opretholde en offentlig produktion og et forbrug på Færøerne, som ifølge nationaløkonomen sammen med al anden færøsk produktion skaber en nettoværdivækst i Danmark, der overstiger selve bloktilskuddet.

Mens Danmark kun køber 20 pct. af Færøernes eksport, så tjener de på de øvrige 80 pct. af eksporten til andre lande; det er ca. 2 mia. kr. i hård valuta til Danmarks Nationalbank. Modsat køber Færøerne 80 pct. af deres import fra eller gennem Danmark og kun 20 pct. fra andre lande. Så Danmark har et efter færøske forhold stort overskud i handelen med Færøerne, nemlig ca. 2 mia. årlig, og Færøerne har et tilsvarende underskud i handelen med Danmark.

Men denne kendsgerning har svært ved at sive ind i de fordomsfulde sind, der ser Færøerne som et fattighus, der lever af dansk statsstøtte uden modydelse. Ingen opfattelse kan være mere fejlagtig end just den.

Efter færøske forhold er bloktilskuddet af langt større dimensioner. Denne lille milliard udgør en tredjedel af Lagtingets budget, en fjerdedel af vor offentlige økonomi – kommunerne iberegnet – og ca. en sjettedel af vort BNP. Og det er relativt mange penge.

Efter refusionsordningens ophør sidst i 1980'erne øremærkes statsstøtten ikke længere til at dække halvdelen af landskassens store udgiftsposter: sundhed, skole og socialvæsen. Nu bestemmer landstyret selv blokkenes brug. Før krisen i 1990'erne var bloktilskuddet nok en årsag til et lånefinansieret overforbrug på Færøerne, men ikke længere. Vi låner ikke længere